

Forebyggelse af ældres selvmord

Risikofaktorer og ressourceværn

National Konference om
selvmordsforebyggelse,
1. november, 2005, Odense

Projektforsker Jan-Henrik Winsløv, cand., psych.
Center for Gerontopsykologi & Psykiatrien i Århus Amt
Tovholder for Forskergruppen Ældre & Selvmord

PSYKIATRIEN
I ÅRHUS AMT

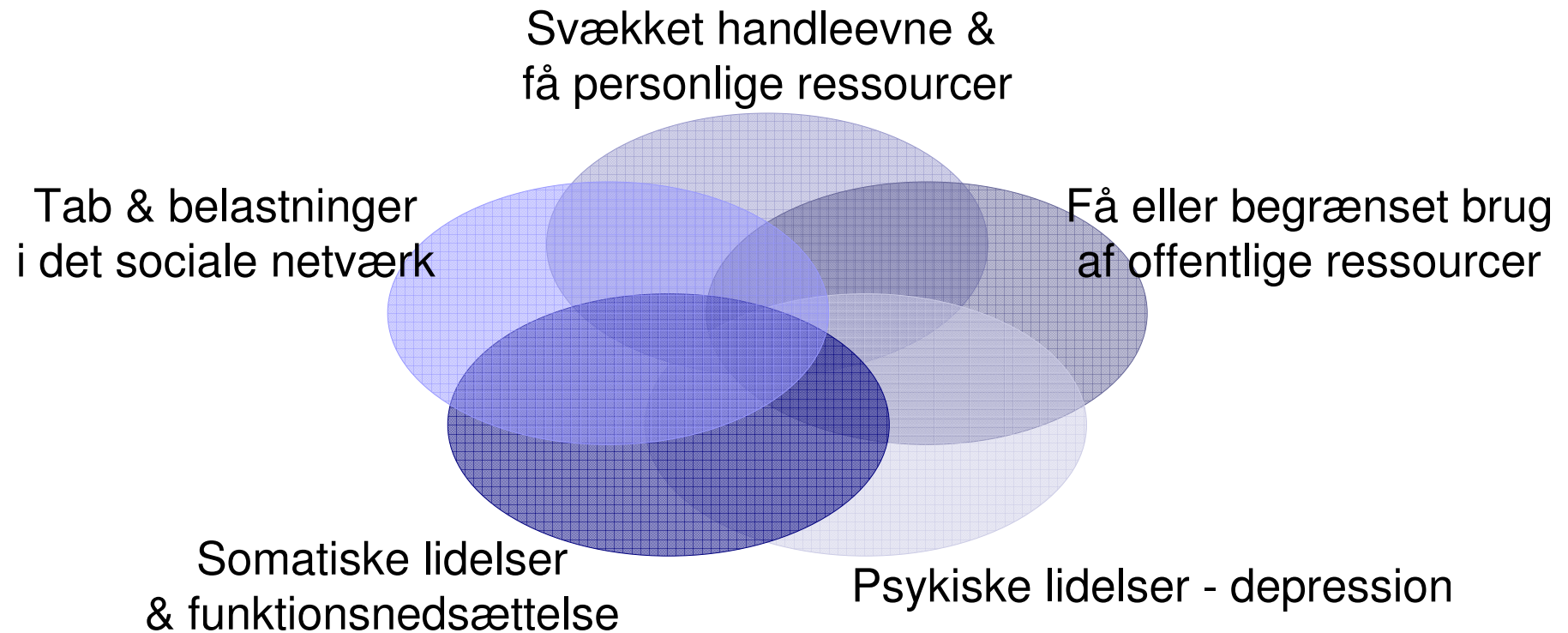

Den gerontologiske selvmordsforebyggelse

- Generel forebyggelse, der skal forebygge mistrivsel og udvikling af selvmordstanker
 - Styrkelse af den ældres ressourceværn
 - Tværsektoriel indsats og opkvalificering
- Forebyggelse i forhold til ældre i risikogruppen – kræver en pågående og opsøgende indsats
 - Bedre identifikationen af ældre med depression og selvmordstanker
 - Optimering af depressionsbehandling
- Specifik selvmordsforebyggelse
 - Styrkelse af det støttende og ledsagende princip

Risikofaktorer ved ældres selvmord

Veldokumenterede risikofaktorer

Tab & belastninger i det sociale netværk

Tab af ægtefælle
Familiære konflikter
Udtrætning af netværk
Tab af fortrolige

Somatiske lidelser & funktionsnedsættelse

Slagtilfælde
Tab af syn og hørelse
Cancer
Kroniske smerter

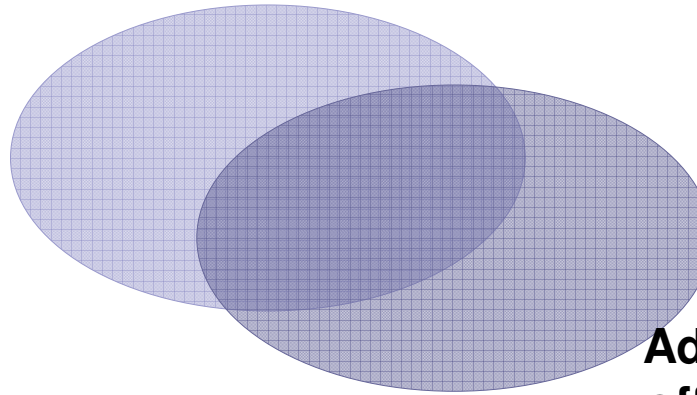
Psykiske lidelser - depression

Sent opstået depressive lidelser
Ofte i antidepressiv behandling
Færreste har tidligere episoder

Svækkelse af handleevne & ressourceværn

Handleevne & personlige ressourcer

- Kontrol vs. tilpasning
- Tab af livsindhold
- Mentale og fysiske ressourcer udtrættes v/ vedvarende stress
- Depressive tilstande

Adgang til og brug af offentlige ressourcer

- Oplevede muligheder
- Ydelser til ældre
- Behandlingstilbud
- Behandlingsforløb

Den generelle forebyggelse

- Øget opmærksomhed på den ældres oplevelse af egen situation i forhold til ressourceværnet
- Rutiner på sygehuse, i lokal- og sundhedscentre samt hjemmeplejen - vurdering af den ældres:
 - reaktion på belastninger som somatisk lidelse / kronisk svækkelse, tab af ægtefælle
 - smertehåndtering – optimering af den smertelindrende behandling
 - behov for kompenserende & støttende tiltag
 - behov for krisehjælp / psykologbehandling f.eks. ved invaliderende sygdomme el andre irreversible tab

Den generelle forebyggelse

- Opkvalificering og holdningsændrende tiltag
- Kortlægning af formelle og uformelle samarbejdsmuligheder
 - Omfatter det professionelle og frivillige netværk omkring de ældre
- Tværsektorielle samarbejde styrkes
 - Etablering af netværksgrupper og temadage
 - Etablering af sundhedscentre

Forebyggelse i forhold til ældre i risikogruppen

- Identifikation af ældre med depression
 - Øget viden til frontpersonale og frivillige om psykiske lidelser og behandlingsmuligheder
- Ældre i antidepressiv behandling
 - Grundig orientering om behandlingen
 - Løbende vurdering af den ældres indstilling til behandlingen og behandlingseffekten
 - Behandlingsoptimering
 - Løbende vurdering af den ældres situation, samt grundig vurdering af livslede og selvmordstanker

Specifikke forebyggelse

- Medicinske afdelinger & skadestuer
 - Ved ældre der indlægges som følge af overdosering af medicin bør det vurderes om det skyldes selvmordsintention
 - Ved selvmordshandling skal det sikres at den ældre får støttende og opfølgende behandling
 - Fremme etablering af lokale samarbejdsaftaler

Forebyggelse af ældres selvmord bør således omfatte

Indsats- områder	Generel	risikogrupper	specifik
Opkvalificering	<ul style="list-style-type: none"> - alderisme - holdning & viden 	<ul style="list-style-type: none"> - alderisme - holdning & viden - svære samtale 	<ul style="list-style-type: none"> - holdning & viden - svære samtale
Fokus i praksis	<ul style="list-style-type: none"> - reaktioner på tab / belastninger - behov for støtte og intervention 	<ul style="list-style-type: none"> - vurdering af behandlingseffekt / selvmordstanker - ældres situation 	<ul style="list-style-type: none"> - vurdering ved behandling for "ulykke"/"uheld"
Intervention	<ul style="list-style-type: none"> - kompenserende - krisebehandling - smertelindring 	<ul style="list-style-type: none"> - optimering af behandling - holdning & viden 	<ul style="list-style-type: none"> - støttende og ledsagende princip